

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
зарубіжної літератури
**В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Навчальний посібник

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 373.5.016:82(100)(075)

М 545

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 2 від 24.02.2025)*

Рецензенти: **Козлик І.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Лановик З., докторка філологічних наук, професорка кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Іванова Л., спеціаліст вищої категорії, «Відмінник освіти», методистка науково-методичного центру предметів мовно-літературної та історичної галузей і міжнародної інтеграції КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»

М 545 Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти : навч. посіб. / Ю. Ісапчук, А. Тичініна, А. Сажина, Н. Нікоряк, К. Калинич, П. Рихло, Р. Дзик, Г. Іванчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 304 с.

ISBN 978-966-423-944-5

У навчальному виданні презентовано класичні та новітні науково-педагогічні напрацювання з методики викладання зарубіжної літератури в ЗЗСО. Запропоновано на розгляд 13 тем, що складаються з корпусу традиційних питань (становлення предмета, вчитель та типологія уроків, біографія письменника, основи теорії літератури, літературознавчий аналіз, жанрово-видова специфіка, традиційні та інноваційні методи і прийоми викладання, позакласна робота) і поєднуються з актуальністю інклюзивної складової сучасного освітнього процесу та інтерактивним педагогічним інструментарієм, забезпечуючи компетентнісний підхід до літературної освіти учнів. Тези лекцій доповнено дидактичними матеріалами для обов'язкового та позакласного читання, а також орієнтовними завданнями з олімпіади.

Для студентів спеціальності А4 «Середня освіта (мова і література)», вчителів і викладачів зарубіжної літератури.

ISBN 978-966-423-944-5

УДК 373.5.016:82(100)(075)

© Ю. Ісапчук, А. Тичініна, А. Сажина, Н. Нікоряк,
К. Калинич, П. Рихло, Р. Дзик, Г. Іванчук, 2025 р.

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Тема 1. Етапи становлення методики викладання зарубіжної літератури в ЗЗСО	5
Тема 2. Методика викладання зарубіжної літератури в ЗЗСО: наукові та педагогічні виміри	16
Тема 3. Сучасний учитель зарубіжної літератури	28
Тема 4. Урок зарубіжної літератури: специфіка, класифікації та типи	40
Тема 5. Біографія письменника як ключ до вивчення творчості	55
Тема 6. Основи літературної теорії на уроках зарубіжної літератури	68
Тема 7. Літературознавчий аналіз художнього твору	89
Тема 8. Вивчення художнього твору з урахуванням його жанрово-видової специфіки	99
Тема 9. Традиційні методи та прийоми викладання зарубіжної літератури	111
Тема 10. Інноваційні методи та прийоми викладання зарубіжної літератури	135
Тема 11. Дистанційне та онлайн-навчання: педагогічний інструментарій	156
Тема 12. Інклюзивна література в освітньому процесі	181
Тема 13. Позакласна робота в системі літературної освіти учнів.....	202
Дидактичні матеріали	214
Уроки із позакласного читання для учнів 9-го класу	214
Вивчення творчості Пауля Целана для учнів 11-го класу ...	224
Підготовка до олімпіади: орієнтовні завдання.....	247
8 клас	247
9 клас	260
10 клас	276
11 клас	287
Авторський колектив.....	303

ВСТУП

Навчальне видання систематизує досвід провідних українських теоретиків і практиків із *обов'язкової дисципліни* «Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти»¹. Посібник узагальнює класичні та інноваційні науково-педагогічні напрацювання з комплексного підходу до літературної освіти й акцентує на принципах компетентнісного навчання учнів. Традиційні теми лекцій з методики викладання зарубіжної літератури в ЗЗСО актуалізуються проблематикою (с)прийняття Іншої/Інакшої особистості та інтерактивним інструментарієм (а)синхронної взаємодії учасників освітнього процесу. Власні доробки колективу авторів-укладачів унаочнюють практичну складову дисципліни.

Курс «Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти» спрямований на професійну підготовки майбутніх фахівців – вчителів (англійської і румунської мов та зарубіжної літератури) за спеціальністю А4 «Середня освіта». Його *мета* полягає у формуванні в студентів ґрунтовних знань з основних понять методики викладання зарубіжної літератури і практичних умінь та навичок з підготовки й проведення уроків зарубіжної літератури на належному рівні. Як наслідок студенти отримають *фахові компетентності*, пов'язані зі здатністю обирати оптимальні форми організації літературної освіти та професійно розв'язувати педагогічні проблеми під час навчального процесу.

¹ Враховані також результати обговорень Всеукраїнського методичного семінару здобувачів освіти, стейкхолдерів та вчителів літератури у ЗЗСО «Методичне портфоліо сучасного вчителя літератури (зарубіжної та української)», що відбувся 20 березня 2024 р. на базі кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Юлія Ісапчук (y.isapchuk@chnu.edu.ua)

кандидатка філологічних наук, асистентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Альона Тичініна (a.tychinina@chnu.edu.ua)

кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Алла Сажина (a.sazhyna@chnu.edu.ua)

кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Наталія Нікоряк (n.nikoriak@chnu.edu.ua)

кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Катерина Калинич (k.kalynych@chnu.edu.ua)

докторка філософії (PhD), асистентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Петро Рихло (p.rychlo@chnu.edu.ua)

доктор філологічних наук, професор кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Роман Дзык (r.dzyk@chnu.edu.ua)

кандидат філологічних наук, завідувач кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Галина Іванчук (gvivanchuk@gmail.com)

учителька вищої кваліфікаційної категорії, учителька-методистка, заступниця директора з навчально-виховної роботи, учителька української мови і літератури Чернівецького філософсько-правового ліцею № 2.

Навчальне видання

Ісапчук Юлія Вікторівна
Тичініна Альона Романівна
Сажина Алла Володимирівна
Нікоряк Наталія Валеріанівна
Калинич Катерина Федорівна
Рихло Петро Васильович
Дзик Роман Анатолійович
Іванчук Галина Василівна

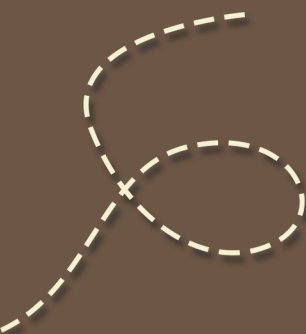
**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Навчальний посібник

Комп'ютерний набір і верстка	Ю. Ісапчук, Р. Дзик
Літературне редагування	О. Колодій
Дизайн обкладинки	А. Сажина
Технічне редагування	Ю. Віщак

Підписано до друку 11.03.2025. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Друк різнографічний. Умов.-друк. арк. 17,7.
Обл.-вид. арк. 18,1. Тираж 50. Зам. Н-018.
Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.
58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.

978-966-423-944-5